

**UCHWAŁA NR 379/8/L/22
RADY MIEJSKIEJ W IŁOWEJ**

z dnia 22 grudnia 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Iłowa na 2023 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559z późn.zm.), na podstawie art. 4¹ ust. 2, 2a i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz.1119 późn.zm.), na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 późn.zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Iłowa na 2023 rok, zwany dalej „Gminnym Programem” stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały wraz z preliminarem wydatków stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Iłowej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.

PRZEWODNICZĄCY
RADY

Mirosław Wdowiak

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Iłowa na 2023 rok

I. Wprowadzenie

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczną osób uzależnionych od alkoholu.

Zadania te obejmują:

- zwiększanie dostępności i pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii. Wykonywany jest poprzez odpowiednie kształtowanie polityki rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych, wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,

wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Program wykonywany jest poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo – wychowawczej i zdrowotnej. W Gminnym Programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących przeprowadzoną zgodnie z ww. wymienionymi ustawami oraz ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym oraz Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025.

II. DIAGNOZA

Szkodliwe używanie alkoholu oraz narkotyków powoduje szkody zdrowotne i społeczne, naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie.

Problemy związane z alkoholem oraz innymi substancjami psychoaktywnymi powodują wysokie koszty ekonomiczne ponoszone przez państwo. Konieczne staje się podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia popytu i podaży środków, oraz realizacja zadań mających na celu redukcję szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych.

Działania te powinny być realizowane na poziomie regulacji prawnych i działań lokalnych. Nadużywanie alkoholu staje się coraz większym problemem i wyraźnie zmienia swoje oblicze. Alkoholizm to nie jest problem wieku, tylko wzorców i modelu funkcjonowania oraz agresywnej reklamy firm produkujących alkohol. Najbardziej widoczna w mediach jest reklama firm piwowarskich, które wykorzystują w spotach mechanizm naśladownictwa i utożsamiają spożywanie alkoholu z przyjemnościami. Istotne jest kiedy następuje inicjacja alkoholowa i jaką funkcję pełni alkohol w rodzinie i środowisku.

W obecnym czasie nie można powiedzieć, że ludzie w jakimś wieku są nienarażeni. Wiele osób zaczyna nadużywać alkohol po przejściu na emeryturę, z braku zajęcia, bo nie potrafią inaczej zagospodarować czasu wolnego. Alkohol jest łatwo dostępny, ceny na stosunkowo niskim poziomie, częstowanie alkoholem dzieci, brak świadomości konsekwencji zdrowotnych, społecznych i rodzinnych przyczynia się do zwiększenia konsumpcji alkoholu.

Z badań i informacji zamieszczanych w publikacjach wynika, że Polacy piją bardzo dużo, za dużo. Pod postacią piwa, wina i wódki łącznie w przeliczeniu na osobę wielkości spożywanego alkoholu sięga poziomu 10,3 l czystego alkoholu i ma tendencję wzrostową. Struktura konsumpcji zdominowana jest przez piwo (58,4%) na drugim miejscu jest wódka i wyroby spirytusowe (34,2%) trzecie miejsce zajmuje wino oraz miody pitne (7,4%). Dane to są uśrednione, ponieważ w społeczeństwie są osoby, które nie piją alkoholu w ogóle, ale też takie, które piją go w ilościach znacznie przekraczających średnią statystyczną. Szacuje się, że 20-30% populacji stanowią osoby niepijące – osoby starsze, chorzy, kobiety w ciąży, matki karmiące i część młodzieży. Wśród pijących alkohol dorosłych Polaków 25% sięga po alkohol co najmniej raz w tygodniu. Natomiast grupa najwięcej pijących stanowi 7,3% konsumentów napojów alkoholowych spożywa 46,1% całego wypijanego alkoholu. W grupie tej znajdują się osoby uzależnione od alkoholu. Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom szacuje,

że osób uzależnionych od alkoholu jest 900 tys., osób pijących szkodliwie lub ryzykownie może być nawet 2,5 mln. Dysproporcje spożywanego alkoholu w zależności od grupy mogą być bardzo duże.

Nikt z osób pijących nie planuje, że jego sytuacja życiowa i zdrowotna ulegnie pogorszeniu lub doprowadzi do choroby alkoholowej. Osoby sięgające po alkohol oczekują poprawy samopoczucia, zrelaksowania się, przełamania barier w nawiązywaniu nowych kontaktów itp. Warto zastanowić się jaką grupę tworzą osoby pijące? Ponieważ do niedawna w świadomości utrzymywał się fakt, że osoby uzależnione to ludzie z niskim wykształceniem, bez perspektyw życiowych. Upijanie się kojarzyło tylko z przynależnością do grup zmarginalizowanych i osób wykluczonych społecznie. Obecnie coraz częściej problemy z alkoholem mają osoby wykształcone, majątne, przedstawiciele elit. Zjawisko to nie jest jeszcze mocno rozpowszechnione jednakże tendencja ta staje się coraz bardziej wyraźna.

Kolejną zauważalną zmianą jest fakt, że coraz więcej kobiet sięga po alkohol. Do spożycia alkoholu przyznaje się obecnie 80% Polek i powoli zbliża się do liczby pijących mężczyzn 89%. Polki sięgają po alkohol bo lubią, bo chcą, bo je na to stać lub z powodu zmartwień, dla pocieszenia, stosują alkohol jako reduktor lęku lub na spokojny sen. Liczba uzależnionych kobiet w ostatnich latach wyraźnie wzrosła.

Następna istotna zmiana w trendach alkoholowej konsumpcji to rosnące spożycie alkoholu wśród młodzieży. Aktualne badania wskazują, że młodzież pije alkohol bo lubi, a konsumpcję utożsamia z dobrą zabawą, chce aby życie było wesołe, a nie dlatego że mają problemy i nie radzą sobie ze swoimi problemami. Dawniej uważało się, że po alkohol sięga młodzież problemowa, mająca problemy w nauce, niskim statusie materialnym. Jednak obecnie dzieci z zamożnych rodzin piją więcej niż ich mniej zamożni rówieśnicy.

Powyższe dane i informacje obrazują to co dzieje się w całej Polsce, wśród dorosłych mieszkańców i młodzieży. Natomiast na potrzeby Gminnego Programu Profilaktyki została przeprowadzona „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych”, której celem było zobrazowanie skali problemów społecznych w Gminie Iłowa. Przygotowana po to, aby odpowiednio zaplanować działania profilaktyczne, informacyjno – edukacyjne, terapeutyczne, itp. dostosowane do zaobserwowanych problemów.

Diagnoza dotyczyła takich stref jak: spożywanie alkoholu oraz związane z nim problemy społeczne, substancje psychoaktywne: nikotyna, narkotyki, dopalacze, przemoc w rodzinie, cyberprzemoc i uzależnienie od Internetu. Badania zostały przeprowadzone na grupie 150 osób, w tym 64 uczniów – chłopców i 56 uczennic. Średnia wieku respondentów wyniosła 14 lat. Badania przeprowadzono wśród dzieci i młodzieży szkolnej na podstawie ankiet Kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł. Przeprowadzono również ankietę wśród uczniów szkoły ponadpodstawowej na liczbie uczniów 52.

Wnioski:

Młodzież zaczyna pić już w szkole podstawowej, oczywiście nie we wszystkich środowiskach. Do sięgnięcia po alkohol usposabiają wzorce domowe i rodzinne oraz tolerancja na używek np. alkoholu, papierosów, leków. Jeśli młodzi ludzie zaczynają palić papierosy, to wśród nich jest zdecydowanie więcej tych, którzy będą również pić alkohol i brać narkotyki. W tej chwili młodzież traktuje alkohol i narkotyki jako niegroźne używki, które często stosowane są zamiennie lub łącznie razem np. amfetamina z alkoholem czy marihuana plus

alkohol. Z badań wynika, że inicjację alkoholową ma za sobą 30 % badanych uczniów klas 4-6 szkoły podstawowej, 48% uczniów klas 7-8, 71% oraz 86% uczniów klas ponadpodstawowych. Najczęściej deklarowana okolicznością inicjacji alkoholowej najmłodszych uczniów jest towarzystwo rodziny (SP 4-6 – 14%). Wśród starszych uczniów są to spotkania ze znajomymi (SP 7-8– 20%; PONADPODST. 50%) impreza lub domówka (SP 7-8 – 10 %; PONADPODST. – 19%) oraz towarzystwo rodziny (SP 7-8 – 13%; PONADPODST. – 11%).

Powyższe wyniki potwierdzają prawidłowość związana z psychospołecznym rozwojem człowieka w wieku dorastania. Dla młodzieży najważniejszą grupą społeczną są rówieśnicy. Utrzymanie pozycji w grupie znajomych jest jedną z najsilniejszych motywacji, aby sięgnąć po alkohol.

Dla prowadzenia profilaktyki ważna jest również częstotliwość spożywanego alkoholu. 14% najmłodszych uczniów wskazało, że próbowało alkoholu tylko raz, a 76% że pytanie ich nie dotyczy.

Wraz z wiekiem ta tendencja się zmienia. Wśród uczniów klas SP 7-8 najczęściej pojawiają się dwie kategorie odpowiedzi, które odnosiły się do jednorazowego (11%) oraz kilkukrotnego spożycia alkoholu (15%). Natomiast najstarsi uczniowie piją rzadziej niż raz w miesiącu (33%) oraz kilka razy w miesiącu (31%). Uczniowie najczęściej sięgają po piwo (SP 7-8 -19%; PONADPODST.– 53%) oraz wódkę (PONADPODST. – 11%).

Substancje psychoaktywne

Substancje psychoaktywne, to takie, które oddziałują na centralny układ nerwowy, powodując zmiany nastroju, spostrzegania, świadomości i zachowania. Pojęcie to obejmuje zarówno substancje legalne (np. nikotyna, alkohol, kofeina, niektóre leki) jak i nielegalne (np. kokaina, heroina, marihuana itp.). W ostatnich latach szeroko dyskutowany jest problem tzw. dopalaczy, czyli preparatów, w skład których wchodzi substancje nieznajdujące się na liście substancji kontrolowanych przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Rośnie także spożycie (szczególnie wśród uczniów i studentów) preparatów guaranowych i kofeinowych, stosowanych w celu usunięcia zmęczenia i zwiększenia zdolności pamięciowych. Ich powszechna dostępność oraz reklamy powodują, że u wielu młodych ludzi wykształca się nawyk sięgania po nienaturalne metody zwiększania wydolności fizycznej i psychicznej.

Badania, które zostały przeprowadzone wiosną tego roku pokazują, że problem ten dotyczy również, młodzież i dorosłych z Gminy Iłowa. 57% respondentów zna, co najmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne – narkotyki lub dopalacze. Wśród najczęściej stosowanych w środowisku substancji znalazły się: marihuana – 25 respondentów zna osoby, które przyjmują te substancje. Kolejnym co do popularności okazała się amfetamina 11%, oraz ekstazy – 10 %.

Z badań wynika, że 98% respondentów nie wie, gdzie można kupić takie środki, jedynie 2 % orientuje się gdzie można je nabyć.

W polskim społeczeństwie oprócz narkotyków i dopalaczy poważnym problemem stają się leki dostępne w aptekach. Niektóre z nich np. pseudoefedryna wywierają wpływ na układ nerwowy i mogą być stosowane niezgodnie w przeznaczeniem w celu wywołania efektów odurzających. Wiele osób może być także uzależnionych od powszechnie dostępnych leków

przeciwbólowych. W Polsce sprzedaż leków rośnie, nasz kraj znajduje się w czołówce sprzedaży.

Narkotyki i dopalacze wśród dzieci i młodzieży

Przeprowadzone badania pokazują również jak wygląda sytuacja z narkotykami i dopalaczami. Z badań wynika, że młodsi uczniowie nie przejawiają problemów związanych z próbami przyjmowania narkotyków lub dopalaczy (SP 4-6 – 97%; SP 7-8 – 96%). Część starszych uczniów ma za sobą inicjację narkotykową (PONADPODST. – 11%). Substancje, które przyjmowały osoby deklarujące kontakt z narkotykami to głównie marihuana (SP 7-8 – 0%; PONADPODST. – 8% oraz LSD - PONADPODST. – 2%). Powyższe wartości odzwierciedlają pojedyncze deklaracje uczniów, ponieważ zdecydowana większość badanych wskazała, że ten problem ich nie dotyczy (SP 4-6 – 100%; SP 7-8 – 95%; PONADPODST. – 86%). Na pytanie „Jak często przyjmujesz narkotyki lub dopalacze?” uczniowie w większości stwierdzili, że ten problem ich nie dotyczy: SP 4-6 -100%; SP 7-8 – 98%, PONADPODST. – 86%. Zdecydowana większość uczniów nie wie, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze. (SP 4-6 – 98%; SP 7-8 -94%; PONADPODST. – 86%). Uczniowie uważają, że jest zakup narkotyków i dopalaczy jest bardzo łatwy i raczej łatwy (PONADPODST. – 14 %).

Uzależnienia behawioralne

Uzależnienia behawioralne to nowa grupa uzależnień psychicznych, które wiążą się z nałogowym wykonywaniem pewnych przyjemnych czynności. Ich realizacja prowadzi do krótkotrwałego uczucia euforii i ulgi, po czym pojawia się jeszcze silniejsza potrzeba ich powtórzenia. Prowadzi to do błędnego koła uzależnienia.

Przykładami najczęstszych uzależnień behawioralnych są: zakupoholizm, patologiczny hazard, kompulsywne objadanie się, uzależnienie od seksu lub pornografii, pracoholizm, uzależnienie od używania komputera i gier komputerowych, sieciholizm – uzależnienie od używania sieci internetowej, fonoholizm – uzależnienie od telefonu komórkowego i wiele innych.

Co trzeci nastolatek (33,6%) ma objawy problemowego użytkowania Internetu, a trzech na stu – osiąga bardzo wysokie wskaźniki problemów. Z przeprowadzonych badań wynika, że konsekwencjami nadużywania Internetu jest wysoka tolerancja oraz objawy somatyczne; takie jak ból w nadgarstku lub karku, zawroty głowy, pogorszenie wzroku, zmęczenie, niewyspanie. 64% nastolatków przyznaje się, że powinna mniej korzystać z telefonu. Prawie co trzeci nastolatek odczuwa potrzebę korzystania stale ze smartfona, 50% podaje, że korzysta z telefonu dłużej niż zamierzała. Co trzeci nastolatek przyznaje, że nie jest w stanie funkcjonować bez smartfona, a co czwarty odczuwa zniecierpliwienie lub zdenerwowanie, gdy nie może z niego korzystać.

Nadmierne korzystanie z Internetu staje się dzisiaj niezwykle poważnym problemem społecznym. Na ryzyko uzależnienia szczególnie narażone są dzieci i młodzież, dla których Internet jest nieodłącznym elementem ich codziennej aktywności, życia społecznego oraz rozrywki. Badania pokazują, że problem staje się coraz bardziej poważniejszy i wymaga szybkiej reakcji rodziców, opiekunów i pedagogów. W Polsce 23% badanych nastolatków w wieku 11-16 lat stwierdziło u siebie przynajmniej jeden z badanych symptomów uzależnienia

od Internetu. Wraz z wiekiem wzrasta liczba godzin dziennie przeznaczonych na korzystanie z komputera.

W 2019 r. osoby grające w czasie ostatnich 12 miesięcy na pieniądze stanowili 37,1 % populacji osób w wieku powyżej 15 roku życia. Z badań można wywnioskować, że częściej grają na pieniądze: mężczyźni niż kobiety; ludzie młodzi w wieku 18-34 lata; mieszkańcy miast niż wsi, ludzie dobrze wykształceni niż słabo wykształceni; zarabiający lepiej niż zarabiający gorzej.

Z dostępnych badań wynika, że poziom zagrożenia kompulsywnymi zakupami notuje się na podobnym poziomie, niż w latach ubiegłych. Symptomy kupowania w 2019 r. wykazało 3,7 % populacji Polaków powyżej 15 r.ż. zjawisko kompulsywnego kupowania różnicuje przede wszystkim wiek – dotyczy ono w głównej mierze ludzi młodych. Najczęściej stanowią osoby w wieku 25-34 lata, jednak nasiliło się w u młodych ludzi w wieku 15-17 lat.

Badania przeprowadzone w 2019 roku wykazały, że jedna dziesiąta Polaków powyżej 18 roku życia miała problem z uzależnieniem od pracy. Zarówno uzależnienie jak i zagrożenie uzależnieniem dotyka przede wszystkim młodych dorosłych, powyżej 35 roku życia. W podobnym stopniu kobiety i mężczyźni.

Wpływ pandemii

Pandemia ma ogromny wpływ na naszą psychikę. Stres niepewność, izolacja oraz długotrwałe ograniczenie kontaktów społecznych, obawy o zdrowie swoje i najbliższych, itp. przyczyniły się do pogorszenia zdrowia psychicznego wśród dorosłych oraz dzieci i młodzieży. Sytuacja pandemii spowodowała narastanie problemów wśród dzieci i nastolatków. Dotyczą one przede wszystkim zaburzeń nastroju, jego obniżenia, stanów depresyjnych, lękowych, samookaleczeń, myśli samobójczych, jak również sięgania po alkohol i inne substancje psychoaktywne. Charakterystyczną cechą jest zjawisko abulii, które może być objawem współistniejącym przy depresji. Abulia to zaburzenie polegające na całkowitym braku motywacji do działania. Do charakterystycznych **objawów abulii** należą: ograniczona mimika, spóźnione reakcje emocjonalne lub ich brak, brak inicjatywy i konsekwencji w działaniu, zanik motywacji, utrata zainteresowań, unikanie interakcji z innymi ludźmi, brak spontaniczności i chęci do działania, trudności w porozumiewaniu się (komunikacji) z otoczeniem.

Izolacja ujawniła różne problemy rodzinne i to nie tylko w domach dysfunkcyjnych, gdzie jest alkohol i przemoc. Rozluźniły się nasze relacje, powstał dystans nie tylko fizyczny, ale również psychiczny, który przełoży się na funkcjonowanie rodziny. Niepewność, presja, samotność, problemy z tożsamością, przeniesienie relacji do internatu, ograniczenie kontaktów rówieśniczych zaszkodziły nie tylko młodym osobom. Dzieciom, młodzieży coraz trudniej jest znaleźć stabilny punkt odniesienia. Internetowy i medialny szum oraz chaos informacyjny nie ułatwiają tego zadania. Przeniesienie wielu relacji do sieci i mediów społecznościowych powoduje osłabienie i mniejszą stabilność więzi między ludzkich. To wszystko może doprowadzić to większych problemów psychicznych, sięgania po substancje psychoaktywne w celu „poradzenia” sobie z problemami. Dodatkowo zwiększone korzystanie z komputerów, telefonów, przeniesienie zakupów i rozmów do Internetu może przyczynić się do uzależnień behawioralnych.

Podsumowanie

Częstotliwość spożywanego alkoholu można uznać za okazjonalną, jednak ilości jednorazowego spożycia są duże. Spora część badanych nie przyjmuje konstruktywnych postaw wobec spożywania alkoholu, uważając że alkohol zawarty w piwie i winie jest mniej szkodliwy niż ten zawarty w wysokoprocentowych alkoholach – 52% badanych. 32% ankietowanych jest zdania, że prowadzenie samochodu po alkoholu jest bezpieczne, a 35% badanych uważa, że kobiety mogą pić niewielkie ilości alkoholu w ciąży.

Umiarkowanym problemem wśród badanych mieszkańców Gminy Hłowa jest problem związany z narkotykami. 43% badanych przyznaje, że nie ma w swoim otoczeniu osób przyjmujących substancje odurzające. Problemem środowiska jest również przemoc. Większość badanych przejawia postawy wychowania tradycyjnego. Co drugi klient GKRPA przyznał, że ma problem z agresją wobec najbliższych. W trakcie rozmowy z klientem niejednokrotnie można podejrzewać, że jest on sprawcą przemocy. Wraz z wiekiem wzrasta odsetek młodych uczniów eksperymentujących z alkoholem, papierosami i substancjami psychoaktywnymi. Najbardziej rozpowszechnione jest spożywanie napojów alkoholowych oraz palenie papierosów. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje i czas wolny.

Większość młodych ludzi ocenia swoje relacje z rodzicami jako pozytywne, co wskazuje na korzystną atmosferę wychowawczą i przyjazne środowisko domowe panujące w rodzinach. Badani uczniowie dostrzegają ryzyko szkód związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz alkoholu.

Oprócz wymienionych problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi i przemocą w rodzinie dochodzi problem związany z pandemią i wprowadzonym obostrzeniami. Izolacja, stres, utrudnione relacje z bliskim i przeniesienie kontaktów do sieci w krótkim czasie zmieniły nasze życie. Zmiany te odbiły się negatywnie na psychice wszystkich, dzieci, młodzieży i dorosłych. Skutki ostatnich miesięcy, będą długotrwałe i różne.

W obliczu przeżyć młodzieży w czasie, a zarazem trudności przeżywanego przez wielu rodziców i nauczycieli, brak odpowiedniego wsparcia dla dzieci i młodzieży, a także brak odpowiedniej, dostosowanej do sytuacji profilaktyki może prowadzić w krótkiej i długiej perspektywie do wzrostu zaburzeń zdrowia psychicznego i częstego podejmowania innych zachowań ryzykownych i problemowych. Stan psychiczny i stesy przeżywane w sytuacji kryzysowej sprzyjają wzrostowi wielu niekorzystnych zjawisk, w tym większemu korzystaniu z substancji psychoaktywnych.

Uzależnienia dość często występują równolegle, mogą mieć podobne przyczyny i zbliżone konsekwencje. Ze względu na rozległość i złożoność problemów występujących wśród osób używających substancje psychoaktywne, uzależnionych behawioralnie oraz zagrożonych tymi uzależnieniami system udzielania pomocy musi obejmować wiele elementów mających na celu zwiększenie zdolności osób do utrzymania abstynencji, poprawę umiejętności rozwiązywania problemów osobistych, prowadzenia zdrowego stylu życia oraz redukcji zaburzeń somatycznych i psychicznych. Istotą programów musi być długofalowe działanie na rzecz zmiany nawyków i utrwalania prawidłowych wzorców zachowań i funkcjonowania w życiu społecznym, a nie tylko czasowa, potencjalna zmiana.

III. CELE I ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU

Głównym celem Programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców miasta i gminy Iłowa. Podejmowanie działań zmierzających do zmiany struktury spożycia i wzorów używania napojów alkoholowych. Prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Głównym założeniem programów przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii powinno być ograniczanie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem używania środków psychoaktywnych, poprzez rozwój działań związanych z profilaktyką i terapią uzależnień, wzrost społecznej świadomości, przeciwdziałanie powstawaniu i redukcja następstw używania substancji psychoaktywnych, integrację społeczną i zawodową osób uzależnionych oraz doskonalenie współpracy pomiędzy poszczególnymi instytucjami, szkołami i urzędami. W Gminnym programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach jako podstawowy element pracy z dziećmi i młodzieżą w zakresie opóźnienia inicjacji alkoholowej i późniejszych skutków sięgania po substancje psychoaktywne.

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

- profilaktyki uniwersalnej – adresowanej do dzieci, młodzieży i dorosłych bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- profilaktyki selektywnej – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- profilaktyki wskazującej – adresowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia,
- terapii – obejmując osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem,
- rehabilitacji – realizacja programu readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Iłowa na 2023 r., określa cele i zadania w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu. Jest częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Iłowa na lata 2021-2024 i uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia. Program ten jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań profilaktycznych oraz naprawczych, zmierzających do ograniczenia spożycia alkoholu wśród mieszkańców Gminy Iłowa.

IV. Cele, zadania i realizatorzy programu

Głównym celem Programu jest zapobieganie i ograniczenie występowania przyczyn oraz skutków nadużywania alkoholu przez mieszkańców Gminy Iłowa.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

Sposoby realizacji:

- 1) Finansowanie programów terapeutycznych i interwencyjno-edukacyjnych dla osób uzależnionych od alkoholu oraz sprawców przemocy domowej, w związku z nadużywaniem alkoholu, realizowanych w Punkcie Konsultacyjnym przy ul. Mickiewicza 21 oraz organizacje pozarządowe, zajmujące się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
- 2) Finansowanie funkcjonowania Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego RPA oraz utrzymania pomieszczeń GKRPA w Iłowej.
- 3) Objęcie szkoleniami i zajęciami edukacyjnymi z zakresu profilaktyki osób zatrudnionych w Punkcie Informacyjno - Konsultacyjnym, pedagogów szkolnych, wychowawców szkolnych oraz przedstawicieli innych placówek i instytucji realizujących program.
- 4) Finansowanie sporządzania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, wydawanych przez biegłych sądowych.
- 5) Szerokie informowanie mieszkańców miasta o możliwościach skorzystania z pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej i prawnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, poprzez rozpowszechnianie informacji w lokalnych mediach.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Sposoby realizacji:

- 1) Realizowanie zadań związanych z zobowiązaniem do podjęcia leczenia odwykowego.
- 2) Zapewnienie dyżurów w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym RPA dla osób z problemem alkoholowym i przemocy oraz ich rodzin,
- 3) prowadzenie dyżurów psychologa dla osób potrzebujących pomocy w zakresie uzależnień, kryzysów życiowych oraz powadzenie działań na rzecz wspierania rodzin, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 4) wspieranie osób w kryzysie choroby onkologicznej, nadużywania leków oraz straty najbliższej osoby.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Sposoby realizacji:

- 1) Finansowanie różnych form zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, działalności profilaktycznej, wychowawczej i edukacyjnej, w tym programów profilaktycznych, zajęć edukacyjno – rozwojowych oraz specjalistycznych form pomocy psychologicznej,
- 2) Finansowanie dożywiania dzieci, zakupy środków żywnościowych na imprezy okolicznościowe (m.in. Dzień Dziecka, spotkania wigilijne, wielkanocne, zabawy choinkowe, wycieczki itp.).

- 3) Dofinansowywanie różnych form artystycznych, propagujących zdrowy i trzeźwy styl życia (m.in. spektakle teatralne, koncerty, seanse filmowe, wystawy, pokazy).
- 4) Finansowanie profilaktycznych i terapeutycznych form wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia, zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- 5) Finansowanie działań sportowych, rajdów, olimpiad i konkursów promujących zdrowy styl życia, alternatywne spędzanie wolnego czasu, łączących psychoprofilaktykę z aktywnością sportowo-turystyczno-rekreacyjną.
- 6) Organizacja oraz dofinansowywanie lokalnych imprez, akcji oraz działań profilaktycznych, w związku z udziałem w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych, m.in. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw na rodzinę”, „Dni Rodziny”, Gminny Dzień Dziecka.
- 7) Zakup wyposażenia placów zabaw i boisk oraz zakup sprzętu do prowadzenia zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
- 8) Utrzymanie pomieszczeń, w których realizowany jest GPPiRPA oraz finansowanie niezbędnych ich remontów, doposażenia, zakupu materiałów do utrzymania czystości pomieszczeń oraz materiałów papierniczych, tuszu to drukarki, itd.
- 9) Współpraca z lokalnymi mediami w celu propagowania działań na rzecz profilaktyki uzależnień oraz informowania o instytucjach i placówkach świadczących pomoc rodzinie.
- 10) Finansowanie zakupów i prenumeraty czasopism, plakatów, broszur, filmów oraz innych materiałów edukacyjnych o tematyce profilaktycznej.
- 11) Finansowanie diagnozy problemów uzależnień.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Sposoby realizacji:

- 1) Finansowanie zadań wynikających z programu, realizowanych przez instytucje, stowarzyszenia i osoby fizyczne wyłonione w drodze konkursów ogłaszanych przez Burmistrza Gminy Iłowa.
- 2) Udzielanie wsparcia materialnego i edukacyjnego dla inicjatyw podejmowanych przez podmioty zajmujące się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.
- 3) Dofinansowanie programów dla osób uzależnionych od alkoholu, realizowanych przez stowarzyszenia.
- 4) Dofinansowywanie działań w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz zapobiegania przypadkom naruszeń prawa i porządku publicznego, będących wynikiem spożywania alkoholu.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Sposoby realizacji:

- 1) Kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, sprawdzające przestrzeganie przepisów ustawy.

- 2) Podejmowanie interwencji w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy, dotyczących zasad reklamy i promocji napojów alkoholowych, prowadzonej na terenie miasta oraz zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym i nieletnim.
- 3) Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów, określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

6. Wspieranie reintegracji społecznej i działań na rzecz powrotu osób uzależnionych od alkoholu, wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem, do społeczności.

Sposoby realizacji:

- 1) Podtrzymanie motywacji do podjęcia leczenia odwykowego oraz eliminacja problemów socjalno-bytowych, utrudniających życie codzienne i mających źródło w uzależnieniu od alkoholu.
- 2) Tworzenie warunków do godnego, zdrowego i higienicznego życia w abstinencji, poprzez zatrudnienie socjalne, możliwość dofinansowania przeprowadzek do mieszkań socjalnych w ramach działań interwencyjno-motywacyjnych, dla osób objętych programem profilaktyczno-socjalnym OPS i działaniami Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

V. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Hłowa na rok 2023 określa lokalną strategię w zakresie diagnozy, profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z braku wiedzy o szkodliwości nadużywania narkotyków jak również innych środków psychoaktywnych.

1. Ustala się następujące szczegółowe zadania Programu i planowane do realizacji działania:

- 1) kontynuacja dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej pomimo ograniczeń wynikających z trwania pandemii dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem, poprzez:**
 - a) wsparcie instytucji zajmujących się realizacją programów profilaktycznych dla uczniów placówek oświatowych w Gminie Hłowa,
 - b) prowadzenie poradnictwa dla osób eksperymentujących, uzależnionych oraz używających narkotyków w sposób szkodliwy z zachowaniem zasad bezpieczeństwa wynikających z trwania pandemii ,
 - c) prowadzenie terapii indywidualnej i grupowej dla osób eksperymentujących, uzależnionych oraz używających narkotyków w sposób szkodliwy,
 - d) upowszechnianie informacji na temat placówek i programów dla osób uzależnionych oraz używających narkotyków w sposób szkodliwy.
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, poprzez:**
 - a) prowadzenie grup wsparcia dla rodzin, które pod kierunkiem terapeuty uczą się radzić sobie z uzależnieniem występującym w rodzinie,
 - b) wspieranie instytucji zajmujących się pierwszą interwencją w problemach narkotykowych,

- c) wspieranie inicjatyw w zakresie pomocy psychologicznej i prawnej skierowanej do rodzin, w których występuje problem uzależnień oraz przemocy.
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych, poprzez:**
- a) wspieranie programów, skierowanych do dzieci i młodzieży z grup ryzyka: ze środowisk marginalizowanych, zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym oraz dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 - b) wspieranie szkolnych programów profilaktyki w zakresie działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie uzależnieniom,
 - c) wspieranie realizacji programów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia, w szkołach i innych placówkach pracujących na rzecz dzieci i młodzieży na terenie Gminy Iłowa,
 - d) wzbogacenie oferty pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży, jako alternatywy dla uzależnień,
 - e) organizowanie i udział w profilaktycznych kampaniach edukacyjnych dotyczących promocji zdrowia, przeciwdziałania uzależnieniom i przeciwdziałania przemocy.
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii, poprzez:**
- a) organizowanie szkoleń i spotkań edukacyjnych w zakresie podnoszenia świadomości dotyczącej problemów narkotykowych i mechanizmów uzależnień, w tym wspieranie wczesnej interwencji.
- 5) pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego, poprzez:**
- a) prowadzenie grup dla osób eksperymentujących z narkotykami i grup motywujących do leczenia z zachowaniem ograniczeń wynikających z trwania pandemii,
 - b) organizowanie zajęć dla rodzin (indywidualnych spotkań z psychologiem lub terapeutą) ukierunkowanych na zmianę nawyków zachowania, które mogą utrudniać reintegrację społeczną.

2. Cele programu:

- 1) Ograniczenie zjawiska używania narkotyków oraz substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy, w szczególności przez dzieci i młodzież, poprzez realizację działań profilaktycznych.
- 2) Doskonalenie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia i edukacji publicznej, poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjno-informacyjnej.
- 3) Ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

VI. Realizatorzy Gminnego Programu

Zadania wynikające z programu będą realizowane przez Gminę Iłowa - Referat Ochrony Środowiska i Planowania Przestrzennego we współpracy z Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz szkołami, organizacjami pozarządowymi, placówkami i służbami, realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Na poziomie lokalnym pomoc dla osób i rodzin dysfunkcyjnych z powodu nadużywania alkoholu, prowadzona jest w specjalistycznych placówkach opiekuńczo-wychowawczych, tj. w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym, Poradni Leczenia Uzależnień – „Profil” i innych poradni uzależnień, Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

W szkołach i innych placówkach w ramach systemu oświaty prowadzona jest profilaktyka uniwersalna, wdrażane są także programy wczesnej interwencji dla rodziców.

Przy prowadzeniu działań profilaktycznych oraz interwencyjnych, szkoły współpracują z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi.

Policja, Prokuratura oraz Sąd realizują zadania z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w ramach swoich kompetencji.

Biblioteka Kultury w Iłowej i organizacje pozarządowe realizują programy dotyczące profilaktyki uzależnień, adresowane głównie do dzieci i młodzieży.

VII. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zwrotu kosztów podróży służbowej

- 1) Członkom Komisji ds. RPA, za udział w posiedzeniu Komisji, przysługuje wynagrodzenie w wysokości 300 zł za każde posiedzenie komisji.
- 2) Wynagrodzenie Pełnomocnika Burmistrza do spraw przeciwdziałania uzależnieniom wynosi 50% najniższego wynagrodzenia określonego na dany rok budżetowy. Wynagrodzenie płatne jest do 10 dnia następnego miesiąca.
- 3) Podstawę do naliczenia wypłaty członkom Komisji ds. RPA, stanowi obecność na posiedzeniu potwierdzona własnoręcznym podpisem na liście obecności, sporządzonej przez Sekretarza Komisji i zatwierdzonej przez Burmistrza lub Sekretarza Gminy.
- 4) Członkom Komisji i Pełnomocnikowi przysługuje zwrot kosztów podróży służbowej na podstawie delegacji służbowej

VIII. Przewidywane efekty

Zakładanym efektem realizacji programu jest ograniczenie występowania przyczyn oraz skutków nadużywania alkoholu oraz środków psychoaktywnych przez mieszkańców Gminy Iłowa, a także stworzenie wielopłaszczyznowego, spójnego systemu wsparcia oraz pomocy dla osób i rodzin zagrożonych/dotkniętych problemem uzależnienia oraz zwiększenie jego skuteczności poprzez:

- zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach poprzez modyfikowanie stylu życia, wolnego od wszelkich używek, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, dzięki realizacji działań profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, tj. informacyjno-edukacyjnych, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych,

- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przyczyn i skutków nadużywania alkoholu,
- udzielenie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- zintensyfikowanie działań w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu,
- zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym,
- zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem spożycia napojów alkoholowych.

Realizacja programu zwiększy skuteczność pomocy kierowanej do rodzin oraz stworzy możliwość współpracy pomiędzy instytucjami zajmującymi się problematyką alkoholową. Oczekiwanym rezultatem wspólnych działań będzie przeciwdziałanie uzależnieniom oraz patologizacji i zagrożeniu wykluczeniem społecznym. Interdyscyplinarne podejście daje możliwość rozwoju, zwiększenia świadomości w środowisku lokalnym, a tym samym podniesienia jakości życia mieszkańców Gminy Iłowa.

IX. Źródła finansowania programu

Źródłem finansowania zadań programu ustawowo są środki finansowe z budżetu gminy, pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wyłącznym dysponentem środków finansowych w rozdziale 85154 *Przeciwdziałanie alkoholizmowi* i w rozdziale 85153 *Zwalczanie narkomanii* jest Burmistrz Iłowej. Plan wydatków programu na 2023 r. zostanie określony w uchwale budżetowej Gminy Iłowej i wynosi – 230 tys. zł

X. Monitorowanie programu

Poszczególne działania i procedury będą podlegać monitoringowi, mającemu na celu stałą poprawę efektywności i szybkości reakcji na zaistniałe zjawisko uzależnień.

Opracowała: Ewa Sowa

WYDATKI 2023 ROK

klasyfikacja			Wyszczególnienie	projekt na 2023 rok	
dział	rozdział	§		ogółem	w tym:
851			Ochrona zdrowia	198 130,00	
	85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	198 130,00	
		3030	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	2 000,00	
			<i>szkolenie osób zaangażowanych w gminny program w tym: członkowie komisji; przewodniczący komisji, pedagodzy szkolni, sprzedawcy, pracownicy OPS, wychowawcy świetlicy;</i>		2 000,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	3 000,00	
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	62 870,00	
			<i>wynagrodzenie członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (4 osoby 300 zł *10kmisji)</i>		12 000,00
			<i>pełnienie dyżuru przez psychologa i świadczenie usług specjalistycznych dla uzależnionych i ich rodzin (400 zł/miesięcznie)</i>		4 000,00
			<i>opinie psychologa oraz konsultacje dla uzależnionych (200 zł)</i>		3 000,00
			<i>wynagrodzenie osób realizujących programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, dorosłych w szkołach, ośrodkach integracji - przeprowadzających kampanie edukacyjne przeciw uzależnieniom</i>		5 000,00
			<i>wynagrodzenie Pełnomocnika Burmistrza ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom (1/2 najn.wynagr)</i>		10 470,00
			<i>wynagrodzenie terapeuty prowadzącego grupę wsparcia dla kobiet (1h*100 zł) 1 spotkanie 2h*48 spotkań</i>		4 800,00
			<i>zajęcia terapeutyczne, profilaktyczne ,sportowe i rekreacyjne dla dzieci z terenu Gminy Iłowa</i>		5 000,00
			<i>wynagrodzenie psychologa dla mieszkańców Gminy Iłowa (12 m-cy x1.000 zł)</i>		12 000,00
			<i>wynagrodzenie Pani sprzątającej (12 m-cy x 550 zł)</i>		6 600,00
		4190	Nagrody konkursowe	1 200,00	
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	19 900,00	
			<i>materiały biurowe i środki czystości do biura komisji</i>		2 000,00
			<i>toner do drukarki</i>		400,00
			<i>„Zachowaj Trzeźwy Umysł”</i>		5 000,00
			<i>Maraton Trzeźwości</i>		2 500,00
			<i>inne</i>		10 000,00
		4220	Zakup środków żywności	1 000,00	
			<i>lody i słodycze , art. na grilla na maraton trzeźwości</i>		1 000,00
		4260	Zakup energii (energia el., gaz, woda)	6 500,00	
		4300	Zakup usług pozostałych	97 160,00	
			<i>szkolenia sprzedawców alkoholu</i>		2 000,00

		realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży i rodziców (teatry profilaktyczne, kampanie przeciwalkoholowe, programy zwalczające uzależnienia realizowane w szkołach na terenie Gminy Iłowa)		60 500,00
		organizacja Dnia Dziecka dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych		3 660,00
		wigilia dla osób wykluczonych społecznie (usługa)		4 000,00
		PROFIL- terapia uzależnień (dyżur instruktora terapii uzależnień (3h*80zł*50tyg.)		12 000,00
	w tym:	PROFIL-Terapia wsparcia dla osób w kryzysie, choroba przewlekła uzależnienie od środków farmakologicznych		4 500,00
		PROFIL- warsztaty informacyjno edukacyjne dla osób chorych psychoonkologicznie i uzależnionych od środków psychoaktywnych,		4 000,00
		PROFIL- warsztaty "Wytańcz swoje życie"- program profilaktyki onkologicznej		2 000,00
		usługi pocztowe		500,00
		zrzut ścieków		1 000,00
		wykonanie koszulek na Maraton Trzeźwości		3 000,00
	4360	Oplaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	900,00	
	4390	Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	3 000,00	
	w tym:	opinie psychiatryczne		3 000,00
	4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego (opłaty sądowe)	600,00	
	85153	Zwalczanie narkomanii	31 870,00	
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	3 000,00	
	4220	Zakup środków żywności	600,00	
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	15 270,00	
	w tym:	wynagrodzenie Pełnomocnika Burmistrza ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom 1/2 najn.wyn.		10 470,00
		wynagrodzenie terapeuty prowadzącego grupę wsparcia dla kobiet (1h*100 zł) 1 spotkanie 2h*48 spotkań		4 800,00
	4300	Zakup usług pozostałych	13 000,00	
		PROFIL- projekt-przeciwdziałanie negatywnym skutkom wywołanym przez pandemię koronawirusa, zapobieganie i terapia uzależnienia od środków farmakologicznych i psychoaktywnych		8 000,00
		zajęcia terapeutyczne, profilaktycznych, sportowe i rekreacyjne dla dzieci z terenu Gminy Iłowa		5 000,00
		ogółem:	230 000,00	